

кова оцінка). Хронологічні навички можуть бути перевірені з використанням як закритих завдань (тестів із множинним вибором відповіді, упорядкування дат, подій тощо), так і завдань із відкритою відповіддю (есе). Результати проміжного оцінювання надають учителю можливість проаналізувати, які аспекти хронологічного мислення особливо впливають на засвоєння знань.

ПРО ПРАВИЛЬНУ ФОРМУ ТЕСТОВОГО ЗАВДАННЯ

Л. П. Дворецька, н. с.

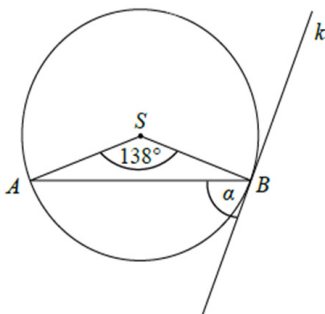
Перехід на новий формат проведення ДПА випускників гімназій відповідно до документа “Стратегія розвитку освітніх оцінювань у сфері загальної середньої освіти в Україні до 2030 року” та сертифікація вчителів спонукають їх до підвищення кваліфікації з питань теорії та практики стандартизованих вимірювань та основ тестології. На заміну звичного для вчителя математики розв’язування тестових завдань (далі – ТЗ) у готових до використання тестах повинно прийти розуміння переваг і недоліків кожної форми ТЗ, уміння виявляти дефекти ТЗ, надавати експертний висновок щодо якості ТЗ за його психометричними характеристиками тощо.

У вітчизняній практиці ЗНО (ДПА) з математики для учнів 11-х класів, використовуються ТЗ з вибором однієї правильної відповіді (з п’яти її варіантів), на встановлення відповідності, відкритої форми з короткою відповіддю (структуровані й неструктуровані завдання) й відкритої форми з розгорнутою відповіддю. За В. Аванесовим, “форма завдання є правильною, якщо вона дає змогу точно виразити зміст, є зрозумілою для всіх тестованих, й унеможливує появу хибних відповідей за формальними ознаками”. Аналіз теоретичних джерел з конструювання тестів і тестових завдань та узагальнення власного досвіду з укладання стандартизованих тестів ЗНО свідчать про необхідність уточнення цього поняття. “Форма завдання є правильною, якщо вона дозволяє точно виразити зміст, є зрозумілою для всіх тестованих, й унеможливує появу хибних і *правильних* відповідей за формальними ознаками”.

Розглянемо ТЗ Державного іспиту з математики 2017 р. для учнів 3-го класу гімназій Польщі

Zadanie 17. (0–1)

W okręgu o środku S zaznaczono kąt oparty na łuku AB . Przez punkt B poprowadzono prostą k styczną do okręgu.

Dokończ zdanie. Wybierz właściwą odpowiedź spośród podanych.

Zaznaczony na rysunku kąt α zawarty między styczną k i cięciwą AB ma miarę

A. 21°

B. 42°

C. 48°

D. 69°

Переклад ТЗ з польської мови. Кут, з вершиною в центрі кола у точці S , спирається на хорду AB . Пряма k є дотичною до кола в точці B . Розгляньте рисунок і визначте величину кута α , що утворений хордою AB і прямою k .

Розв'язання. SB (радіус кола) утворює з дотичною k прямий кут. Легко помітити, що шуканий кут α більше 48° , однак менше 90° . Відповідь **D**.

Відповідно до специфікації ТЗ планувалося, що учень спочатку визначить величину кута SBA :

$$((180^\circ - 138^\circ) : 2 = 21^\circ; \alpha = 90^\circ - 21^\circ = 69^\circ.$$

Коментар. ТЗ у такій формі потребує доопрацювання. Пропонується відкрита форма ТЗ з короткою відповіддю.

Оскільки технології об'єктивної обробки відповідей учасників стандартизованих тестувань “затискають” змістовий та когнітивний домени інструмента оцінювання в певні закриті формати ТЗ, актуалізуються дослідження правильності форми ТЗ, апробація ТЗ, аналіз статистичних показників ТЗ і тестів. Для авторських тестів зростає значимість експертного оцінювання якості ТЗ.